

Preken 2. s i åp.tiden

10. januar 2016

Kapellan Elisabeth Lund

Prekenteeksten i dag handler om døperen Johannes som står ved Jordanelva og døver folk. Vi skal få høre om hva som skjedde den dagen Jesus kommer ut til ham for å bli døpt.

Det står skrevet i evangeliet etter Johannes i kapittel 1:

Dagen etter ser han Jesus komme gående mot seg, og han sier:

«Se, Guds lam, som bærer bort verdens synd! Om ham var det jeg sa:

Etter meg kommer det en mann som er kommet før meg, for han var til før meg. Jeg kjente ham ikke, men for at han skal bli åpenbart for Israel, er jeg kommet og døver med vann.»

Og Johannes vitnet og sa: «Jeg så Ånden dale ned fra himmelen som en due, og den ble værende over ham. Jeg kjente ham ikke. Men han som sendte meg for å døpe med vann, sa til meg: Han du ser Ånden dale ned over og bli hos, han er det som døver med Den hellige ånd.

Jeg har sett det, og jeg har vitnet: Han er Guds Sønn.»

Slik lyder det hellige evangelium

Døperen Johannes var nok en spesiell type.

Han ligna nok, både av utseende og oppførsel, på profetene fra det gamle testamentet. Litt sånn eremittaktig type med langt hår og skjegg som holdt til ute i ødemarka.

I Markusevangeliet står det at han hadde kamelhårskappe og levde av gresshopper og villhonning, men det står også at alle fra Judea og Jerusalem dro ut for å la seg døpe av ham, og for å få tilgivelse for syndene. Så han var ikke

akkurat alene der ute.

Jeg lurer på hvorfor så mange mennesker dro helt ut i ødemarken til Johannes.

Jeg har tenkt at de kanskje lengta etter en ny start i livet.

Litt sånn som vi kan kjenne på nå når et nytt år begynner. Vi lager oss kanskje nyttårsforsetter, i håp om å bli bedre mennesker og å få bedre liv.

Noen ganger kan vi trenge å gjøre bare noen små justeringer på hvordan vi lever, men av og til kan vi ha en sterk lengsel etter å få begynne helt på nytt. Få en ny sjanse til å leve livet sånn det skal leves. Legge det gamle bak oss, og snu oss i den riktige retningen, så vi går på en vei som fører til et renere liv kanskje. Et mer helt liv.

Johannes kom med noe nytt. Oppgaven hans var å forberede folk på å møte Jesus, forberede dem på å åpne seg for noe nytt.

Så kommer de til ham, alle disse folka som vil vende om. Som vil få tilgivelse for syndene og snu seg i den riktige retningen. De vil legge alt det gamle bak seg og vende om til et nytt liv.

Johannes tar dem imot og døver dem, men i alt han gjør peker han på at det kommer en annen. Litt før prekenteksten jeg leste kaller Johannes seg selv en røst som roper i ødemarken: Gjør veien rett for Herren.

Og dagen etter ser han Jesus mellom alle menneskene som lengter etter noe nytt. Jesus står i køen sammen med dem, for å bli døpt han også.

Johannes peker og sier:

”Se, Guds lam, som bærer bort verdens synd!”

Nå skjer det. Nå er han her. Guds lam.

Vi forbinder kanskje ikke like mye med det uttrykket som de Johannes snakka til gjorde. For dem gav det mening. Massevis av mening.

Jødene kjente Guds lam fra sine hellige skrifter. Det som vi kaller Det gamle testamentet. Det var en del av den tradisjonen de levde midt oppi.

Når Johannes snakker om Guds lam viser det blant annet til da isrealittene var slaver i Egypt. Til de lammene som ble ofra, da de skulle bli befridd fra slaveriet. Blodet fra de lammene gav beskyttelse mot ødeleggeren som slo i hjel den førstefødte i hvert hus. Blodet ble smurt på dørstokkene til isrealittene og innenfor satt familiene og spiste lammekjøttet, det første påskemåltidet, mens ødeleggeren gikk forbi husene deres.

Lammets blod gav beskyttelse mot døden.

Når vi snakker om et offerlam, så henger det også sammen med tanken på syndebukken fra Det gamle testamentet.

Hvis du ikke vet hvor det uttrykket ”å være en syndebukk” kommer fra, må du følge med nå.

Aron, som var prest og broren til Moses, fikk beskjed av Gud om å hente fram en bukk en gang i året. Han la hendene på den og bekjente alle isrealittenes synder. De ble lagt på bukkens hode, og så ble bukken jaga ut i ødemarken for å dø. Det var en synlig måte å fjerne syndene på, så isrealittene fikk tilgivelse. De ble rene.

Bukken, eller lammet, tar på seg all synden og dør med den.

Senere i historien skrev også profeten Jesaja noen sanger om den lidende tjener, som vi hørte at Birgitte leste fra i sta. Det er en profeti om hvordan Gud skulle komme. Altså en profeti om Jesus. Jesaja skriver at han er ”lik et lam som føres bort for å slaktes”.

Når døperen Johannes peker på Jesus og sier: Der er Guds lam, vitner han om at Jesus er den jødene venta på. Han er Guds Sønn.

Og at han kalles Guds lam, sier mye om hvem Jesus er. Og om hva som var hans oppgave på jorda.

Han er den som redder oss fra døden og som bærer bort verdens synd.

Vi er mange som lengter etter en ny start av og til. Det kan være mye som klusser seg til i livet. Mye som ikke er sånn vi skulle ønske. Vi klarer ikke å leve sånn vi egentlig vil.

Jesus er den som bærer bort verdens synd. Bærer den helt bort fra oss, så vi kan begynne på nytt. Så vi ikke må bære den selv. Så vi kan bli fri til å leve et liv som tilgitte mennesker.

Filosofen Henrik Syse snakker om det han mener er de sju viktigste elementene kirken har, og som dagens mennesker trenger.

Jeg skal ikke komme inn på alle sju, bare det han mener er det aller viktigste.

Det er budskapet om nåde og tilgivelse. Det trenger vi.

I kirken, hos Jesus, er det lov å legge ting bak seg og begynne på nytt.

Og det er ikke sånn at vi bare skal prøve å glemme alle de gale valgene vi har gjort. Bare snu ryggen til det, fortrenge det, og gå videre.

Det blir nemlig en falsk nåde som etter hvert kan tære på oss fordi vi innerst inne vet at ingenting er borte. Vi har bare trykket det ned og går fortsatt og bærer på det selv.

Ekte nåde er å ta på alvor det som har vært, innrømme at vi har tatt feil valg, snu oss den riktige veien, og få tilgivelse for det. Så kan vi gå videre og vite at Jesus bærer det bort.

Jesus var 30 år da han ble døpt av Johannes, og dåpen er begynnelsen på de tre årene der Jesus fikk disipler, holdt taler og gjorde under. De tre årene som ender med kors, død og oppstandelse.

For Jesus er dåpen en innvielse til oppgaven hans. Dåpen markerer at noe nytt er på gang. Også i livet til Jesus.

Da vi ble døpt, skjedde det også noe nytt. Vi ble født på ny. Vi fikk del i det nye livet. Magnus ble født på ny nå i dag, midt foran øynene på oss. I dåpen får vi del i det Jesus har gjort for oss. Vi dør fra det gamle menneskelivet og oppstår til et nytt liv sammen med Gud.

Et nytt liv fullt av nåde. I en virkelighet der tilgivelsen alltid er tilstede. Fordi Guds lam bærer bort alt det gamle. Og som døpte trenger vi også å stadig snu oss mot nåden. Og ta imot nåden.

I nattverdliturgien etterpå synger vi: «Du Guds lam, som bærer verdens synder, miskunne deg over oss». Når vi feirer nattverd kan vi få stille oss i køen av de som trenger tilgivelse for syndene, av de som lengter etter noe nytt, av de som trenger Jesus. Vi kan få gå fram til nattverdbordet og bli møtt av ham som har så stor kjærlighet til oss at han gav livet sitt for oss.

Og vi kan få gå videre og vite at nå er det han som bærer.

Amen